

DIANA GABALDO NOVÁ
OUTLANDER

— 5 —

OHNIVÝ KRÍŽ

1. část

**ZELENÝ
KOCŮR**

Diana Gabaldonová

OHNIVÝ KRÍŽ

Z anglického originálu Diana Gabaldon: The Fiery Cross (Anchor Canada, a division of Random House of Canada Limited, 2001) preložila Jela Krajčovič

Zodpovedná a jazyková redaktorka: Alexandra Strelková

Jazyková korektúra: Jela Krajčovič a Silvia Palušková

The Fiery Cross

Copyright © 2001 by Diana Gabaldon

All rights reserved.

Slovak edition © 2021 by Vydavateľstvo Zelený Kocúr s. r. o.

www.zelenykocur.sk

Grafická úprava: Design Amorandi

The Outlander television series is copyrighted by Sony Pictures Television Inc.

All rights reserved.

Všetky práva vyhradené. Nižaká časť tejto knihy sa nesmie reprodukovat alebo ukladať vo vyhľadavacom systéme ani nesmie byť prenášaná v akejkoľvek forme či akýmkoľvek spôsobom elektronicky, mechanicky, kopírovaním, nahrávaním alebo iným spôsobom rozširovaná bez predchádzajúceho výslovného písomného súhlasu vydavateľa. Za porušenie autorského práva sa pokladá aj fotokopírovanie alebo iné reprografické kopírovanie licencie Kanadskej agentúry pre vydanie autorských práv.

Anchor Canada a tiráž sú ochrannými známkami.

ISBN 978-80-89761-78-4

EAN 9788089761784

*Prežila som vojnu a stratila tak veľa.
Viem, za čo sa oplatí bojovať a za čo nie.
Česť a odvaha sú vecou tela a kvôli čomu človek zabíja,
pre to aj niekedy umiera.
A práve preto, moji bližní, má žena široké boky,
aby jej rozložitá panva z kostí poskytla prístav mužovi a dieťaťu.
Život muža pramení z kostí ženy a v jej krvi je jeho česť pokrstená.
Pre lásku by som znova prešla cez oheň.*

PRVÁ ČASŤ

In medias res

1

Šťastná nevesta, na ktorú svieti slnko

Mount Helicon
Kráľovská kolónia Severná Karolína
koniec októbra 1770

Prebudil ma klepot dažďa na plátno stanu a slabý vnem, že ma môj prvý manžel bozkáva na pery. Žmurkla som, nevedela som sa narýchlo zorientovať a automaticky som prstami dotkla úst. Aby som ten pocit udržala alebo ho zatajila? Radšej som to nechcela vedieť.

Jamie sa zachvel a čosi zo spánku zašomral. Jeho pohyb privial dovnútra čerstvú vôňu cédrových konárov. Azda ho vyrušil duch, čo sa tu práve ukázal. Zamračila som sa na prázdne priestranstvo pred sebou.

Odíd, Frank, pomyslela som si s istou dávkou razantnosti.

Vonku bolo ešte stále tma, ale jemný opar, čo sa vznášal z vlhkej zeme, mal perlovosivý odtieň, čoskoro bude sviatať. Vo mne aj v okolitom svete vládol dokonalý pokoj, ale predsa sa mi na pokožke ako veľmi letmý dotyk rozostrel čudný nepokoj.

Nemal by som byť na jej svadbe?

Nebola som si istá, či sa mi slová sformovali v myšlienkach samy od seba, alebo boli – podobne ako ten bozk – len výtvorom podvedomia. Zaspávala som plná starostí okolo príprav na svadbu; nečudo, že sa prebúdzam zo sna o svadbe. A o svadobnej noci.

Napravila som si pokrčenú mušelinovú košieľku. Bolo mi trochu trápne si priznať, že dôvodom, prečo ju mám omotanú okolo drieku a kožu mám miestami začervenanú, nemusel byť len spánok. Nevedela som si vybaviť zo sna nič konkrétne, len spleť zmes obrazov a pocitov. Azda je to tak lepšie.

Prevrátila som sa, listie, na ktorom som ležala, zašuchotalo a pritúlila som sa k Jamiemu. Vyžarovalo z neho teplo, voňal dymom a whisky so slabým nádychom ospalosti ako ťarbavý basový podtón. Natiahla som sa, pomalinky, a vystrela chrbát tak, aby som sa mu panvou dotkla bokov. Keby tuho spal alebo by proste nemal chuť, moje gesto by si ani nemusel všimnúť, ak však nespí...

Nespál. Poddajne sa usmial, s očami stále zavretými mi svojou veľkou rukou pohladil chrbát a v dlani pevne zovrel zadok.

„Hmmm,“ zaševelil. Vzdychol a znovu zadriemal.

Pritisla som sa bližšie. Blízkosť Jamieho tela by veru zotrela pachuť z nepríjemného sna. A Frank, ak to vôbec bol Frank – mal pravdu, pokiaľ šlo o to. Vedela som, že keby také čosi bolo možné, Bree by chcela mať na svojej svadbe oboch otcov.

Už som sa celkom prebrala, ale zatiaľ sa mi ešte nechcelo pohnúť. Pršalo. Bol to síce slabý dážď, ale povetrie bolo chladné a vlhké, takže mäkké útulné hniezdo z prikrývok bolo oveľa lákavejšie ako neistý prísľub horúcej kávy. Dať si kávu znamenalo prejsť k prameňu, založiť oheň – bože, drevo je určite nasiaknuté vodou, hoci oheň možno ešte celkom nevyhasol, potom pomlieť kávu v kamennom mlynčeku a následne ju uvariť, zatiaľ čo by ma na členkoch štekliho mokré listie a z prehnutých konárov by mi nakvapkalo za krk.

Pri tejto myšlienke som sa striasla, povytiahla deku a zakryla ňou holé rameno. V hlave som si začala listovať zoznamom úloh na prípravu, s ktorým som zaspávala.

Jedlo, nápoje... o to som sa, našťastie, nemusela starať. To zabezpečí Jamieho teta Jocasta, lepšie povedané, jej čierny sluha Ulysses. Ani so svadobnými hosťami by nemal byť problém. Nachádzali sme sa na najväčšom škótskom zhromaždení v kolóniách. Jedlo aj nápoje budú zabezpečené. Ani zdobené svadobné pozvánky netreba.

Bree bude mať aspoň nové šaty, tiež dar od Jocasty. Z tmavomodrej vlny – hodváb je aj tak drahý a navyše na život v lese nepraktický. Zďaleka to síce neboli šaty z bielo saténu s oranžovými kvietkami, v akých som si kedysi predstavovala svoju dcéru ako nevestu – ale v roku 1960 ešte nik ani len netušil, že sa takáto svadba vôbec uskutoční.

Dumala som, čo si vlastne Frank myslí o budúcom Breeinom manželovi. Zrejme by sa mu páčil; Roger je historik, presnejšie, ke-

dysi ním bol – ako aj Frank. Má jasnú myseľ, vycibrený zmysel pre humor a nádherne spieva. Je to dobrý človek, úplne oddaný Bree a malému Jemmymu.

Čo je za týchto okolností, napadlo mi, keď som hľadela do hmly, vskutku obdivuhodné.

Priznávaš si to, však? Slová sa mi sformovali v ušiach, akoby ich naozaj vyslovil on, vyznievali ironicky a posmešne.

Jamie zvrátil čelo a tuhšie mi zovrel zadok. Zo spánku nahlas vydýchol.

Vieš, že áno, povedala som potichu. *Už odjakživa, a ty to veľmi dobre vieš, takže teraz odpáľ!*

Chrbtom som sa otočila na bok a hlavu si oprela o Jamieho plece, aby som našla útechu v hebкости jeho zhúžvanej ľanovej košele.

Vnímala som, že Jamie si menej ako ja – alebo Frank – vážil Rogera za to, že prijal malého Jemmyho za vlastného. Pre Jamieho to bola čisto vec povinnosti; čestný muž by predsa nekonal inak. Okrem toho som vedela, že pochybuje o Rogerovej schopnosti uživiť rodinu uprostred divočiny tu v Karolíne. Roger bol vysoký, svalnatý a schopný – ale ,klobúk, opasok a meč boli len slová z jeho piesní, pre Jamieho znamenali skutočné, šikovné nástroje obchodu.

Odrazu ma stisol silnejšie, čo ma zaskočilo.

„Sassenach,“ hlesol Jamie ospalo, „vrtíš sa ako žaba v ruke malého chlapca. Nepotrebuješ si náhodou odskočiť na malú?“

„Ach, ty už nespíš,“ povedala som trochu zahanbene.

„Už nie,“ odvetil. Dal preč ruku z môjho zadku, natiahol sa a zívól. Na druhom konci postele mu vykukli spod deky bosé nohy s rozťahnutými prstami.

„Prepáč, nechcela som ťa zobudiť.“

„Len sa nepretvaruj,“ odhalil ma. Odkasľal si a rukou si pohladil strapaté vlasy. Zažmurkal. „Tolko sa mi toho snívalo; vždy mám divoké sny, keď mi je zima.“ Nadvihol bradu a zadíval sa dolu na svoje prsty, s odporom pokrútil palcami. „Prečo som si vlastne ľahol bez ponožiek?“

„Naozaj? A čo sa ti snívalo?“ spýtala som sa v čudnej predtuche. Dúfala som, že nemal podobný sen ako ja.

„O koňoch,“ povedal stroho. Uľavilo sa mi a zasmiala som sa.

„A čo je divné na snoch s koňmi?“

„Bože, bolo to desivé.“ Obama rukami naraz si pretrel oči, potriasol hlavou a snažil sa ten sen odohnať. „Vieš, tí írski králi. Pamätáš si, čo vpravd MacKenzie včera pri ohni?“

„Áno, pravdaže,“ spomenula som si a znovu sa musela zasmiať. „Pamätám!“

Roger, opojený zo svojich zásnub ako z nejakej trofeje, večer všetkých zhromaždil okolo ohniska. Spievalo sa, recitovalo a rozprávali sa vtipné historky. Jedna z nich bola o dávnych írskych kráľoch a ich korunovačných zvyklostiach. Úspešný uchádzač o trón sa musel totiž pred očami verejnosti spojiť s bielou kobylou, pravdepodobne na dôkaz svojej mužnosti. Môj osobný názor však bol, že šlo skôr o dôkaz džentlmenovej *chladnokrvnosti*.

„Mal som na starosti koňa,“ pokračoval Jamie. „Ale všetko sa začalo kaziť. Uchádzač nemal dostatočnú výšku a ja som musel nájsť niečo, na čo by sa postavil. Našiel som kameň, no nevládal som ho zdvihnúť. Potom som našiel stôl, ale jedna noha mi ostala v ruke. Skúsil som teda poukladať tehly, aby som vytvoril aspoň nejakú podporu, ale tie tehly sa rozsypali na prach. Nakoniec sa zhodli, že je to tak v poriadku a kobyle odrezali nohy, chcel som im v tom zabrániť, budúci kráľ zápasil s rázporkom a nadával na gombíky, a potom si konečne niekto všimol, že kobyla je vlastne čierna, a to by potom neplatilo.“

Potiahla som nosom a potláčala smiech v záhyboch jeho košele, aby som náhodou nechtiac neprebudila niekoho naokolo.

„A práve vtedy si sa prebral?“

„Nie. Z nejakého dôvodu ma to veľmi našťvalo. Povedal som im, že aj tak to platiť *bude*, lebo čierny kôň je oveľa lepší ako biely, predsa každý vie, že biele kone sú slabšie a žriebätá sa rodia slepé. Oni na to, že nie a nie, čierny kôň by priniesol nešťastie, no ja som nástojil a...“ Náhle sa odmlčal a znovu si odkašľal.

„A?“

Mykol plecami a pozrel sa bokom, na krku mu vyskočil rumenec.

„No... Bude to dobré, vpravd som im. Že im to dokážem. Tak som schmatol kobylu za zadok, aby sa upokojila, a bol som pripravený... no... ehm... stať sa novým kráľom Írska. *Vtedy* som sa zobudil.“

Prskala som od smiechu a cítila som, ako sa aj jemu vlní bok od potláčaného smiechu.

„Teraz ma *vážne* mrzí, že som ťa zobudila!“ Pretrela som si oči kúskom látky jeho košele. „Bezpochyby to musela byť pre Írsko obrovská strata. Celkom by ma zaujímalo, ako túto tradíciu vnímali samotní králi a kráľovné,“ dodala som po chvíli.

„Myslím, že väčšine dám by to bolo asi jedno,“ dodal Jamie. „Ale počul som o mužoch, ktorí majú radšej –“

„Na *to* som nemyslela,“ povedala som. „Mala som na mysli skôr hygienickú stránku veci, ak mi rozumieš. Zapriahnuť kočiar to je jedna vec, ale ak pred tým, ako zaľahneš s kráľovnou strčíš koňovi do zadku...“

„Takže... jasné.“ Začervenal sa od smiechu, ale rumenec mal akýsi temný odtieň. „Sassenach, myslí si o Íroch, čo chceš, ale ja verím, že sa aspoň občas umývajú. Za týchto okolností by kráľ s radosťou vyhrabal odkiaľsi kúsok mydla, práve ak... keď...“

„*In medias res?* Do centra diania?“ navrhla som. „Myslím, že by to nebolo treba, veď kôň je dosť veľké zviera...“

„Je to vec pripravenosti, Sassenach, aj veľkosti, pravdaže,“ doložil a úkosom sa na mňa pozrel. „Za týchto okolností by hocikákeho muža bolo nevyhnutné trochu postrčiť. Hoci by to bolo *in medias res*,“ zakončil. „Nečítala si Horácia? Ani Aristotela?“

„Nie. Všetci nemôžeme byť rovnako vzdelaní. A na Aristotela som si nikdy nenašla čas po tom, čo som sa dozvedela, že vo svojom triedení živočíchov ženy klasifikoval nižšie ako červy.“

„Ten chlap sa určite nikdy neoženil.“ Jamieho ruka sa pomaly klzala po mojom chrbte, prstami prešiel po každom stavci. „Pretože by si všimol, že ženy majú aj kosti.“

Usmiala som sa a dlaňou som ho pohladila po lícnej kosti, čo sa mu strmo čnela nad gaštanovohnedým strniskom.

S dlaňou na líci som si všimla, že začínalo svitať; Jamieho hlava sa črtala na pozadí bledého plátna nášho prístreška, ale tvár som mu videla celkom zreteľne. Jeho výraz mi pripomenul, prečo si včera večer vyzul ponožky. Bohužiaľ, oboch nás dosť unavila oslava, ktorá sa pretiahla do neskorej noci, takže sme zaspali jeden druhému v náručí.

Táto oneskorená spomienka vysvetľovala, kde sa ocitla moja košielka, i sny, ktoré sa mi prisnili. Zároveň som cítila, ako chlad preniká už aj pod prikrývky. Frank a Jamie boli dvaja úplne odlišní

muži. Nemala som najmenšiu pochybnosť, kto ma tesne pred zobudením pobozkal.

„Pobozkaj ma,“ prikázala som mu. Ani jeden z nás si ešte v to ráno neumyl zuby, no on si aj tak ochotne pritisol pery k mojim, a keď som ho chytila zozadu za hlavu a pritlačila bližšie k sebe, preniesol váhu na jednu ruku, aby si našiel lepšie miesto medzi dekami, omotanými okolo našich nôh.

„Hops,“ povedal, keď som ho pustila. Usmial sa, modré oči sa mu v šere zmenšili na dva tmavé trojuholníky. „Rád by som si, Sassenach, ešte pred tým odskočil.“

Zhodil prikrývku a postavil sa. Moje miesto zo zeme poskytovalo zaujímavý uhol, z ktorého bol veľmi sľubný výhľad pod jeho ľanovú košelu. Dúfala som, že to, na čo sa pozerám, nebol dôsledok sna, ale pokladala som za múdrejšie radšej sa nič nepýtať.

„Ponáhľaj sa,“ súrila som ho. „Už sa rozvidnieva, všetci sa o chvíľu prebudia.“

Prikývol a vyšiel von. Ostala som ležať a načúvala. Z diaľky sa ozýval vtáčí spev, ale bola už jeseň, ani keď sa naplno rozbrieždi, nebudú už spievať tak divoko ako v lete a zjari. Hory a okolité táboriská ešte spočívali v driemotách, no jasne som vnímala akýsi ruch.

Rukou som si prešla po vlasoch, našuchorila som si ich na pleciach a potom prehodila dozadu. Rozhliadla som sa po fľaši s vodou. Zozadu ma ovial studený vzduch, obzrela som sa ponad plece, ale už svitol nový deň a hmla sa rozplynula. Vzduch vonku bol sfarbený dosiva a bol úplne nehybný.

Dotkla som sa zlatého prsteňa na ľavej ruke, ktorý sa mi včera vrátil naspäť a po takej dlhej neprítomnosti sa mi zdal cudzí. Možno práve prsteň priviedol Franka do môjho sna. Možno dnes, v svadobný deň, ho schválne dlhšie podržím, aby mojimi očami videl, ako mu dcéra žiari šťastím. Dnes tu však nebude, a ja som bola rada, že je to tak.

Slabý zvuk, ktorý ani neprehlušil vzdialený vtáčí spev, sa niesol povettrím. Niekde zaplakalo dieťa.

Kedysi som si myslela, že napriek všetkému je manželská posteľ určená zásadne len pre pár. Ešte stále si to myslím. Bolo však oveľa ľahšie odsúdiť dieťa za to, že plače, ako ducha bývalej lásky. V Brianninej a Rogerovej posteli si budú musieť zvykať traja.

Lanová plachta sa odchýlila a zjavila sa Jamieho tvár, vyzeral rozrušený a napätý.

„Radšej vstaň, Claire,“ povedal. „Vojaci sú nastúpení pri rieke. Kde mám ponožky?“

Ihneď som sa posadila a dolu po horských svahoch sa rozozvučalo dunenie bubnov.

V údolí sa chladná hmla rozprestierala ako dym; oblak prisadol vrch Helicon sťa kvočka, čo zohrieva vajce, a povetrie bolo presiaknuté vlhkom. Snažila som sa zaostriť zrak cez vysokú trávu, kde sa zhromaždil šesťdesiaty siedmy oddiel vojsk škótskych horalov v celej svojej kráse. Zneli bubny a do toho sa miešal poľný trubkár, zrejme mimoriadne odolný voči dažďu.

Bolo mi zima a okrem toho mnou lomcoval hnev. Šla som predsa do postele s predstavou rannej horúcej kávy a bohatých raňajok a potom mali nasledovať dve svadby, dva krsty, dve trhanía zubov a čistenie zapáleného nechtového lôžka a podobné zábavky, na ktorých nemohla, v rámci dobrých spoločenských zvyklostí, chýbať whisky.

Namiesto toho ma zobudili nepokojné sny, potom som si trochu zafirtovala a nakoniec sa ocitnem *in medias res* uprostred daždivého rána, aby som počúvala akési vyhlásenie. A to som ešte stále nemala kávu.

Škóti z táboriska lenivo vstávali a pomaly sa presúvali dolu po úbočí. Trbukár mal tvár celú červenú od námahy, až napokon zatrúbil posledný raz, hoci falošne. Kým doznievala ozvena medzi vrchmi, poručík Archibald Hayes predstúpil pred svojich mužov.

Mal veľmi silný prízvuk a jeho hlas sa niesol vo vetre. K tým, čo stáli vyššie na kopci, doľahol len slabo. My sme postávali hneď pod úpäťm a od poručíka sme boli pár metrov, a hoci mi drkotali zuby, počula som každé jeho slovo.

„*JEHO VÝSOSŤ WILLIAM TRYON, zemepán, kapitán Jeho Veličenstva, guvernéra a veliteľ v tejto oblasti,*“ čítal Hayes, zvyšoval hlas, aby prehlušil zvuky prírody a nepokojný dav.

Mrholenie obalilo stromy a skaly do jemného oparu, z oblakov ustavične padala akási snehová plúšť a drobné kvapky začali

primrzat. Prudké nárazy vetra citeľne znížili teplotu asi o tridsať stupňov. V ľavej holeni, ktorú som si pred dvoma rokmi zlomila, stále citlivej na chlad, mi silno búšilo. Človek, ktorý všade hľadá skryté významy, by isto upadol do pokušenia hľadať nejakú podobnosť medzi neprijemným počasím a slovami z guvernérovhov vyhlásenia. Vyhlíadky boli rovnako mrazivé a neveštili nič dobré.

„*Vzhladom na to,*“ zadunel Hayes a zamračil sa ponad listinu na dav, „*že som získal informácie, ako sa isté nevychované a nemravné osoby zbromaždili v mestečku Hillsborough počas zasadania Najvyššieho súdu 24. a 25. marca, aby sa postavili proti právnym opatreniam a otvorene tak porušili zákony tejto krajiny, opovážlivo napadli sudcu počas výkonu funkcie a barbaricky zbili a zranili niekoľko ďalších ľudí a počas zasadania dotyčného súdu potupili a urazili vládu Jeho Veličerstva, a tým sa dopustili toho najväčšieho zločinu proti osobám a majetku obyvateľov tohto mestečka, preklínali meno ich zákonného kráľa Juraja a vyvolávali na slávu uchádzačovi o trón –*“

Hayes sa odmlčal, zalapal po dychu, aby mohol dokončiť vetu. S hlasným nádychom pokračoval:

„*Takže z tohto dôvodu budú dotyčné osoby, vinné z týchto hrozných skutkov, predvedené pred riadny súd a ja, poverený Kráľovskou radou, týmto vyhlásením žiadam všetkých sudcov, aby neodkladne prešetrili výpočet týchto skutkov, a keď sa tieto osoby pred nimi zjavia, aby ich ihneď zatkli a odviekli ku mne, a potom budú predvedené pred všeobecnú radu v Novom Berne do 30. novembra. Dovtedy sa vec odkladá kvôli vybaveniu iných záležitostí.*“

Pri poslednom nádychu mala Hayesova tvár podobný temnočervený odtieň ako trubkára.

„*S vlastnoručným podpisom a pečatou provincie, v Novom Berne 18. októbra v desiatom roku vlády Jeho Veličerstva, v roku Pána 1770.*“

„*Podpísaný William Tryon,*“ zakončil Hayes a odfúkol si.

„*Všimol si si,*“ obrátila som sa k Jamiemu, „*že okrem záveru to bola len jedna jediná veta? Neuveriteľné, aj na politika.*“

„*Tíško, Sassenach,*“ odvetil, zatiaľ čo stále uprene hľadel na Archieho Hayesa. Dav za mnou šumel záujmom a vzrušením a pri slovách o zrade to v ňom dokonca zaiskrilo istým pobavením.

Toto bolo zhromaždenie Škótov z Vysočiny, z ktorých mnohí v kolóniách hľadali útočisko pred stuartovským povstaním a Archie

Hayes sem napochoduje, aby vydal oficiálne vyhlásenie pozliepané z klebiet v nočných rozhovoroch nad kríglami piva a whisky... mal však so sebou asi štyridsať vojakov a svoj názor na kráľa Juraja a jeho prípadné prekliatie si prezieravo nechával pre seba.

Na brehu rieky obkolesilo stanovište Hayesovho vojska okolo štyristo Škótov, pritiahol ich hluk bubnov. Muži a ženy si našli miesto pod stromami, každý riadne zababušený do plédu. Podľa kamených výrazov ich tváří, ktoré vykúkali spod šálov a čepcov, sa dalo usudzovať, že majú tiež svoj vlastný názor. To, ako sa tvárili, mohlo byť dôsledkom chladu či vrodenu ostražitostou; napríklad líca som mala už takmer necitlivé, o špičke nosa ani nehovoriac, a nohy som si necítila už od rána.

„Ak si niekto želá upovedomiť ma o týchto závažných skutkoch, som mu k dispozícii,“ oznámil Hayes a zatváril sa vážne. „Zvyšok dňa sa budem aj s pomocníkom zdržiavať v stane. Boh ochraňuj kráľa!“

Papier s vyhlásením podal kaprálovi, uklonil sa davu a obrátil sa k veľkému plátennému stanu, rozloženému medzi stromami. Na žrdi, zapichnutej vedľa, viali zástavy regimentu.

Triasla som sa a ruku som si vložila Jamiemu do vrečka a do záhybu jeho ramena, studené prsty nasávali teplo z jeho tela. Pritisol si lakeť bližšie k telu na znak toho, že chápe, ako veľmi mi je zima, ale ani sa na mňa nepozrel. Aj napriek silnému vetru uprene sledoval, ako Archie Hayes vchádza do provizórneho prístreška.

Poručík bol mohutný, svalnatý muž neurčitej výšky, ale s výraznou charizmou, pohyboval sa veľmi rozvážne, akoby si uvedomoval prílišnú blízkosť davu. Vzápätí zmizol v stane a kus látky, čo slúžila ako dvere, naschvál za sebou nespustil.

Nestalo sa to po prvý raz, čo som, hoci proti vlastnej vôli, musela oceniť guvernérovo šiesty zmysel pre diplomaciu. Vyhlásenie sa nahlas čítalo už v mnohých mestečkách a osadách po celej kolónii. Pokojne sa pri tom mohol spoľahnúť na miestneho šerifa, no on to hodil na krk Hayesovi.

Archibald Hayes sa zúčastnil na bitke pri Cullodene po boku svojho otca, keď mal len dvanásť rokov. V boji ho zranili, zajali a poslali na juh. Dali mu na výber: buď deportácia, alebo vstup do armády. Vybral si kráľa a zo svojej voľby vyťažil to najlepšie. Fakt, že ho

v tridsiatke povýšili na poručíka, v časoch, keď sa povýšenia skôr kupovali, než by boli právom zaslúžené, bol jasným dôkazom jeho schopností.

Vystupoval priateľsky a zároveň profesionálne; prijal pozvanie, aby sa s nami najedol, chvíľu s nami posedel a potom s Jamiem polovicu noci debatovali. Druhú polovicu strávil obchádzaním od jedného ohniska k druhému pod Jamieho ochranou. Ten ho predstavil všetkým dôležitým hlavám rodín.

Či to bol vôbec nápad? Premýšľala som a hľadela na Jamieho. Dlhý, rovný nos mal červený od chladu, oči privieral pred vetrom, ale tvár neprežrádzala vôbec nič. A to podľa mňa znamenalo, že premýšľa nad niečím, čo zaváňa nebezpečenstvom. Vedel o vyhlásení vopred?

Žiaden britský poručík s britským oddielom by si nedovolil prijsť sem takéto správy bez vyhliadok na spoluprácu. No Hayes a jeho Škóti, zahalení v tartanoch... Postrehla som, že Hayes si dal stan postaviť chrbtom k hlúčiku hrubých borovic; ak by niekto chcel s ním hovoriť osamote, mohol by vklízuť nepozorovane dovnútra a nikto by si nič nevšimol.

„Vari si Hayes myslí, že sa niekto vyrúti spomedzi ľudí, vbehne mu do stanu a okamžite sa mu vzdá?“ šepla som Jamiemu. Osobne som poznala prinajmenšom tucet chlapov, čo sa zúčastnili na vzbure v Hillsborough. Traja stáli dokonca ani nie meter od nás.

Jamie videl, kam sa pozerám, položil si ruku na moju a stisol mi ju na znak diskretnosti. Zamračila som sa naňho; vari si nemyslí, že by som bola schopná niekoho hoci náhodou udať? Takmer nebadateľne sa usmial a fľochol na mňa tým otravným mužským pohľadom, ktorý hovoril priamejšie ako slová. *Vieš, aká si, Sassenach. Každý, kto sa ti pozrie do tváre, hneď vie, na čo myslíš.*

Trošku som sa k nemu prisunula a nenápadne som ho kopla do členka. Mala som predsa kamenný výraz, nezaslúžila som si od neho taký komentár! Ani sa nepohol, len sa naširoko usmial. Ruku si vsunul do môjho plášťa a pritiahol si ma bližšie.

Hobson, MacLennan a Fowles stáli pred nami a potichu sa zhovárali. Všetci traja pochádzali z malej usadlosti Drunkard's Creek, vzdialenej asi pätnásť míľ odtiaľto, z Fraserovej hole. Hugh Fowles bol zaťom Joa Hobsona, bol ešte mladý, nemal viac ako dvadsať rokov. Snažil sa tváriť seriózne, ale počas čítania vyhlásky úplne zbledol.

Netušila som, ako Tryon plánoval naložiť s tými, čo sa zúčastnili na vzbure, ale vyhláška spustila vlnu znepokojenia, ktorá prehrmela davom ako voda búšiaci do skál.

V Hillsborough poškodili niekoľko domov, úradníkov násilím vytiahli von a na ulici ich napadli. Povrávalo sa, že istý zmierovací sudca so smiešnou prezývkou dokonca prišiel o oko, keď po ňom dostal bičom. Bezpochyby netreba brať tento prejav občianskej neposlušnosti na ľahkú váhu, veď hlavný sudca Henderson unikol len o vlások cez okno a utiekol z mesta, a súd tak nemohol zasadať. Bolo nad slnko jasnejšie, že guvernér musel *priam* soptiť.

Joe Hobson sa obzrel na Jamieho. Prítomnosť poručíka Hayesa pri našom ohnisku počas predošlého večera neostala bez povšimnutia.

Ak Jamie jeho pohľad aj postrehol, neopätoval ho. Ledabolo mykol plecami a naklonil hlavu, aby mu mohol niečo povedať.

„Nemyslím si, že Hayes očakáva, že sa mu niekto vzdá. Získavať informácie je jeho povinnosť; vďaka bohu, že nemusím odpovedať.“ Hovoril potichu, ale dosť hlasno, aby jeho slová zachytil aj Hobson.

Hobson sa obrátil a pokynul Jamiemu na súhlas. Dotkol sa zaťového ramena a odišli, vydali sa po úbočí naproti roztrúseným táboriskám, kde ženy udržiavali oheň a starali sa o malé deti.

Dnes bol posledný deň zhromaždenia; večer sa budú konať sobášy a krsty, formálne požehnanie lásky a jej rebelským plodom, vypudeným z lona mnohých bez sobáša počas minulého roka. Zaznejú posledné piesne, posledné príbehy, ešte niekto naposledy zatancuje, bude sa preskakovať oheň, či bude pršať, alebo nie. Ráno sa škótske rodiny odoberú naspäť do svojich domovov, opustia obývané brehy rieky Cape Fear a vrátia sa do divokých hôr na západe, aby priniesli správy od guvernéra a o tom, čo sa deje v Hillsborough.

Pomrvila som prstami vo vlhkých topánkach a premýšľala, kto z týchto ľudí by asi mohol považovať za svoju povinnosť reagovať na poručíkovú výzvu a priznať sa k zločinu alebo niekoho udať. Jamie určite nie. Ale niekto iný možno áno. Počas zhromaždenia sa potýčkou v Hillsborough mnohí vystatovali, ale rozhodne nie každý poslucháč vnímal buričov ako hrdinov.

„Nepôjdeme už? Musím pomôcť pri svadobných prípravách.“

„Ozaj?“ uprel na mňa zrak Jamie. „Myslel som, že Jocasta má dost otrokov na prípravu hostiny. Ulyssesovi som dal niekoľko sudov whisky, on bude totiž *soghan*.“

„Ulysses? Má so sebou parochňu?“ Pri tej predstave som sa rozosmiala. *Soghan* mal na škótskej svadbe na starosti roznášanie nápojov a občerstvenia, to slovo v skutočnosti znamenalo čosi ako „srdečný, vtipný chlapík“. Ulysses mal to najdôstojnejšie vystupovanie, aké som kedy videla, fungovalo aj bez livreje a napudrovanej parochne z konského chvosta.

„Ak ju má, mala by mu tam vydržať až do večera.“ Jamie vzhliadol na oblohu a potriasol hlavou. „Šťastná tá nevesta, na ktorú svieti slnko,“ zacitoval. „Šťastný ten mŕtvy, na ktorého padá dážď.“

„Toto mám na Škótoch najradšej,“ povedala som sucho. „Na každú príležitosť máte vhodné príslovie. Ale neopováž sa to spomenúť pred Bree.“

„Za koho ma máš, Sassenach?“ ohradil sa so začudovaným úsmevom. „Som predsa jej otec, či nie?“

„Samozrejme, že si.“ Okamžite som potlačila myšlienku na druhého Breeinho otca a obzrela som sa ponad plece, či nás náhodou nepočula.

Po jej ryšavej hrive však ani chýru. Ockova dcérenka, vysoká meter osemdesiat aj s topánkami, podobne ako Jamie, vždy vytrčala z davu.

„Zatiaľ ma prípravy svadby až tak netrápia,“ povedala som a zvrtila sa k Jamiemu. „Musím urobiť raňajky a ošetriť Murraya MacLeoda.“

„Nehovor! Myslel som si, že Murray je podľa teba šarlatán.“

„Povedala som, že je arogantný, tvrdohlavý a ohrozuje zdravie ostatných,“ opravila som ho. „A to nie je úplne to isté.“

„Určite nie,“ uskríňal sa Jamie. „Chceš ho učiť alebo otráviť?“

„Záleží na tom, čo bude účinnejšie. Ak nič nezaberie, možno mu náhodou stúpim na lancetu a zlomím ju, to bude asi jediná cesta, ako ho zastaviť, aby nekaličil ľudí. Poponáhľajme sa, inak zamrznem!“

„Dobre, poďme,“ súhlasil Jamie a hodil očkom po vojakoch, ktorí boli ešte stále nastúpení na brehu rieky. „Archie tam chlapcov nechá stáť, kým sa všetci nerozídu. Asi im dosť omrznú nosy.“

Škótski vojaci v uniformách boli síce ozbrojení, ale pôsobili uvoľnene; impozantne, ale nie zstrašujúco. Malé deti, najmä chlapci,

ale aj dievčatká, sa potulovali okolo šíku, ťahali vojakov za kilty a občas sa odvážili dotknúť nablýskaných pušiek, visiacich ešusov aj rukovätí dýk a mečov.

„Abel, *a charaid!*“ zastal Jamie, aby pozdravil jedného z mužov z Drunkard's Creeku. „Už si dnes jedol?“

Abel MacLennan prišiel na zhromaždenie bez ženy, a tak musel jesť, čo kde zvýšilo. Ľudia sa už pomaly vytrácali, on postával ako prikovaný na mieste, na plešatej hlave mal červenú vreckovku proti dažďovým kvapkám. Najskôr očakáva, že ho niekto pozve na raňajky, pomyslela som si cynicky.

Premerala som si jeho robustné telo a v duchu odhadovala, koľko do seba naprace vajec, ovsenej kaše či pečeného chleba z našich scvrkávajúcich sa zásob. Ani prázdna špajza by neodradila Škóta od jeho vrodenej pohostinnosti, vonkoncom nie Jamieho, ktorý MacLennana už pozval. V duchu som rozdelila osemnásť vajec medzi deviatich ľudí namiesto ôsmich. Tak nebude praženica, ale zapracujem ich do opekaných zemiakov a ešte skočím k Jocaste požičať si kávu.

Boli sme už na odchode a Jamie mi odrazu prešiel rukou po chrbte. Trochu som zvýskla a Abel MacLennan na mňa zazrel. Usmiala som sa naňho a odolávala pokušeniu kopnúť Jamieho, teraz už nie tak diskrétno.

MacLennan sa otočil a pustil sa obratne hore svahom, cípy kabáta mu nedočkavo nadsakovali ponad zodraté kolená. Jamie ma chytil za lakeť a pomohol mi prejsť cez kamene. Sklonil sa a pošepol mi do ucha:

„Prečo, Sassenach, dofrasa, nenosiš spodničku?“ sykol. „Pod sukňou nič nemáš, chceš umrieť od zimy?“

„Nemýliš sa,“ odvetila som, drkotajúc zubami. Pod sukňou som mala oblečenú ľanovú košieľku, ale bola tenká, obnosená, vhodná akurát do drsných podmienok počas letného táborenia, no absolútne nepostačujúca nato, aby ma uchránila pred náporom vetra, čo mi podfukoval sukňu, akoby bola z obväzov.

„Včera si mala peknú vlnenú sukňu. Čo sa s ňou stalo?“

„To nechci vedieť.“

Obočie mu vystrelilo dohora, ale kým stihol pokračovať vo svojom prieskume, ktosi za nami vykrikol.

„Germain!“